

EUROPA-PARLAMENTET: OPBYGNING OG ARBEJDSGANG

Europa-Parlamentets opbygning og arbejdsgang er fastlagt i dets forretningsorden. De politiske organer, udvalg, delegationer og politiske grupper leder Parlamentets aktiviteter.

RETSGRUNDLAG

- Artikel 14 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og artikel 223, 224, 226, 229, 231 og 232 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)
- [Europa-Parlamentets forretningsorden](#).

MEDLEMMER OG SAMMENSÆTNING

De generelle regler om Europa-Parlamentets sammensætning er fastlagt i artikel 14, stk. 2, i TEU, hvori det fastsættes, at Det Europæiske Råd vedtager med enstemmighed på Europa-Parlamentets initiativ og med dets godkendelse en afgørelse om Europa-Parlamentets sammensætning. Det fremgår endvidere deraf, at Parlamentet skal bestå af højst 751 repræsentanter for EU's borgere (750 medlemmer plus formanden). Borgerne repræsenteres desuden »degressivt proportionalt« med en mindstetærskel på seks medlemmer pr. medlemsstat. Ingen medlemsstat kan få mere end 96 pladser.

Princippet om degressiv proportionalitet betyder, at selv om det samlede antal pladser tildeles på grundlag af størrelsen af medlemsstaternes befolkning, accepterer de folkerigeste medlemsstater at være underrepræsenterede til fordel for en større repræsentation af de mindre befolkningsrige medlemsstater: jo større landet er, jo mindre er antallet af pladser i forhold til landets befolkning. Dette begreb er blevet defineret yderligere i de afgørelser, som Det Europæiske Råd har truffet i henhold til artikel 14, stk. 2, i TEU, siden Lissabontraktaten trådte i kraft.

Det Forenede Kongeriges udtræden af EU har krævet overvejelser for så vidt angår omfordelingen af dets 73 pladser. Efter forslag fra Parlamentet^[1] vedtog Det Europæiske Råd den 28. juni 2018 en afgørelse om fordelingen af mandaterne i Europa-Parlamentet efter valget i 2019^[2]. Det samlede antal pladser blev skåret ned fra 751 til 705, og nogle medlemsstaters andel steg. Antallet af medlemmer af Europa-

[1]Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 13. juni 2018 om udkast til Det Europæiske Råds afgørelse om Europa-Parlamentets sammensætning (EUT C 28 af 27.1.2020, s. 154).

[2]Det Europæiske Råds afgørelse (EU) 2018/937 af 28. juni 2018 om Europa-Parlamentets sammensætning (EUT L 165 I af 2.7.2018, s. 1).

Parlamentet, der skulle vælges i de enkelte medlemsstater, blev aftalt til at være som følger: Tyskland 96, Frankrig 79, Italien 76, Spanien 59, Polen 52, Rumænien 33, Nederlandene 29, Belgien, Grækenland, Ungarn, Portugal, Sverige og Den Tjekkiske Republik 21, Østrig 19, Bulgarien 17, Finland, Danmark og Slovakiet 14, Irland 13, Kroatien 12, Litauen 11, Letland og Slovenien 8, Estland 7, og Cypern, Luxembourg og Malta 6. I artikel 3, stk. 2, i den nævnte afgørelse blev det imidlertid også fastsat, at såfremt Det Forenede Kongerige stadig er en EU-medlemsstat ved begyndelsen af valgperioden 2019-2024 (dvs. i juni 2019), vil antallet af repræsentanter i Europa-Parlamentet pr. medlemsstat være det samme som i den foregående valgperiode^[3], indtil Det Forenede Kongeriges udtræden får retskraft. Udtrædelsesaftalen trådte i kraft 31. januar 2020.

Efter hvert valg skal Parlamentet automatisk træde sammen den første tirsdag efter udløbet af en periode på en måned (akten af 20. september 1976)^[4]. I henhold til artikel 229, stk. 1, i TEUF skal Parlamentet også træde automatisk sammen den anden tirsdag i marts hvert år.

OPBYGNING

A. Formanden

I henhold til forretningsordenen vælges Parlamentets formand blandt medlemmerne for en periode på to et halvt år med mulighed for genvalg (forretningsordenens artikel 19). Formanden repræsenterer Parlamentet udadtil og i forholdet til de øvrige EU-institutioner. Formanden leder debatterne på plenarmøderne og sikrer, at Parlamentets forretningsorden bliver overholdt. Europa-Parlamentets formand fremlægger i starten af hvert møde i Det Europæiske Råd Parlamentets holdninger og bekymringer vedrørende punkterne på dagsordenen og andre emner. Når EU-budgettet er vedtaget af Parlamentet, undertegner formanden det, hvorefter det træder i kraft. Formanden for både Parlamentet og Rådet undertegner alle retsakter, der vedtages i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure. En af de 14 næstformænd kan træde i formandens sted (forretningsordenens artikel 23).

B. Plenarmøderne

Plenarforsamlingen er reelt Europa-Parlamentet, og plenarmøderne ledes af formanden. Parlamentet samles hver måned (undtagen i august) til plenarmøder i Strasbourg i en »mødeperiode«, der varer fire dage fra mandag til torsdag. Yderligere mødeperioder afholdes i Bruxelles. Mødeperioden er delt op i daglige møder (forretningsordenens artikel 153). Pladserne i mødesalen tildeles medlemmerne i henhold til politisk tilhørsforhold, fra venstre til højre, efter aftale med gruppeformændene. Formanden åbner mødet, iblandt med en anerkendelse eller en tale om et aktuelt emne. Formanden bistås i sit arbejde af de 14 næstformænd, der kan overtage mødeledelsen. Europa-Kommissionen og Rådet for Den Europæiske Union deltager i møderne for at styrke samarbejdet mellem institutionerne i beslutningsprocessen. Hvis Parlamentet anmoder om det, kan repræsentanter for de

[3]Se artikel 3 i [Det Europæiske Råds afgørelse af 28. juni 2013 om Europa-Parlamentets sammensætning \(EUT L 181 af 29.6.2013, s. 57\)](#).

[4]Akt af 20. september 1976 om almindelige direkte valg af repræsentanterne i forsamlingen (EFT L 278 af 8.10.1976).

to andre institutioner også inviteres til at fremsætte erklæringer eller redegøre for deres aktiviteter.

C. Politiske organer

Parlamentets politiske organer består af Præsidiets (forretningsordenens artikel 24 – formanden og 14 næstformænd), Formandskonferencen (forretningsordenens artikel 26 – formanden og formændene for de politiske grupper), de fem kvæstorer (forretningsordenens artikel 28 – varetager administrative og finansielle opgaver, som vedrører medlemmerne), Udvalgsformandskonferencen (forretningsordenens artikel 29) og Delegationsformandskonferencen (forretningsordenens artikel 30). Mandatperioden for formanden, næstformændene og kvæstorerne samt for udvalgs- og delegationsformændene er to et halvt år (forretningsordenens artikel 19).

D. Udvalg og delegationer

Medlemmerne er fordelt på 20 udvalg, to underudvalg og 39 delegationer (interparlamentariske delegationer og delegationer til de blandede parlamentariske udvalg, parlamentariske samarbejdsudvalg og multilaterale parlamentariske forsamlinger)^[5]. Parlamentet sender også en delegation til Den Blandede Parlamentariske Forsamling, der er nedsat ved aftalen mellem staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS) og EU^[6]. Parlamentet kan også nedsætte særlige udvalg (forretningsordenens artikel 207) eller undersøgelsesudvalg (artikel 226 i TEUF og forretningsordenens artikel 208).

I henhold til forretningsordenens artikel 213 vælger hvert udvalg eller hver delegation sit eget formandskab, der består af en formand og op til fire næstformænd.

E. Politiske grupper

Medlemmerne er ikke inddelt i nationale delegationer, men er fordelt på tværnationale grupper efter politisk tilhørsforhold. I henhold til Parlamentets forretningsorden skal en politisk gruppe bestå af medlemmer, der er valgt i mindst 1/4 af medlemsstaterne, og omfatte mindst 25 medlemmer (forretningsordenens artikel 33). De politiske grupper afholder regelmæssigt møder i løbet af ugen forud for og under mødeperioden samt studiedage, hvor de fastlægger retningslinjerne for deres virksomhed. Visse politiske grupper svarer til overnationale politiske partier, der arbejder på EU-niveau.

F. Europæiske politiske partier og fonde

Parlamentet går ind for, at der skabes et miljø, som fremmer udviklingen af ægte europæiske politiske partier og fonde, herunder vedtagelse af rammelovgivning. Artikel 224 i TEUF danner retsgrundlag for vedtagelse efter den almindelige lovgivningsprocedure af en statut for politiske partier på europæisk plan og af regler om finansieringen af dem. I 2003 blev der oprettet et system til finansiering af europæiske politiske partier, som gjorde det muligt at oprette politiske fonde på EU-plan^[7]. Som reaktion på et vist misbrug blev disse regler for nylig ændret ved forordning (EU,

[5]Antallet af medlemmer pr. udvalg er fastsat i punkt 1 i [Europa-Parlamentets afgørelse af 2. juli 2014 om udvalgenes medlemstal \(EUT C 224 af 21.6.2016, s. 34\)](#).

[6]Se [artikel 17 i Cotonouaftalen som revideret i Ouagadougou den 22. juni 2010](#).

[7][Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU, Euratom\) nr. 1141/2014 af 22. oktober 2014 om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde \(EUT L 317 af 4.11.2014, s. 1\)](#).

Euratom) 2018/673 af 3. maj 2018^[8] med henblik på at styrke de europæiske politiske partiers europæiske dimension, sikre en mere retfærdig fordeling af midlerne og forbedre håndhævelsen af reglerne.

De nuværende europæiske politiske partier er: Det Europæiske Folkepartis Gruppe (Kristelige Demokrater) (EPP), De Europæiske Socialdemokraters Parti (PES), Alliancen af Liberale og Demokrater for Europa (ALDE), De Grønne, Alliancen af Europæiske Konservative og Reformister (AECR), Det Europæiske Venstrefløjsparti (LEFT), Bevægelsen for et Frit og Demokratisk Europa (MELD), De Europæiske Demokrater (PDE/EDP), Den Europæiske Fri Alliance (EFA), Den Europæiske Frihedsalliance (EAF), Alliancen af Europæiske Nationale Bevægelser (AEMN), Den Europæiske Kristne og Politiske Bevægelse (ECPM) og EU-Demokraterne (EUD). De overnationalt partier arbejder tæt sammen med de tilsvarende politiske grupper i Europa-Parlamentet.

Nogle af de vigtigste europæiske politiske fonde omfatter: Wilfred Martens-Centret for Europæisk Forskning, Fonden for Europæisk Progressiv Forskning, Europæisk Liberalt Forum, Den Grønne Europafond, Institute of European Democrats (Institutet for Europæiske Demokrater), Transform Europe (Ændre Europa) og New Direction – The Foundation for European Reform (Ny Retning – Fonden for Den Europæiske Reform).

Parlamentet vedtog den 22. november 2012 en beslutning^[9], der indtrængende opfordrede de europæiske politiske partier til at udpege kandidater til posten som formand for Kommissionen med henblik på at styrke både Parlamentets og Kommissionens politiske legitimitet. Dette skete inden valget i 2014, da spidskandidaterne stillede op for første gang. Efter dette valg blev en af spidskandidaterne, Jean-Claude Juncker, valgt som formand for Kommissionen af Europa-Parlamentet den 22. oktober 2014. I Parlamentets afgørelse af 7. februar 2018 om revision af rammeaftalen om forbindelserne mellem Parlamentet og Kommissionen^[10] udtalte Parlamentet, at det ville være parat til at afvise enhver kandidat til posten som formand for Kommissionen, der ikke var blevet udpeget som spidskandidat for et europæisk politisk parti forud for valget til Europa-Parlamentet i 2019. Selv om spidskandidatprocessen i sidste ende blev forkastet i forbindelse med valget i 2019, er den blevet anset for at skabe en bredere platform for debat blandt kandidaterne, hvilket giver både øget gennemsigtighed og politisk legitimitet til Kommissionens formands rolle og øget inddragelse af og bevidsthed om EU's borgere i processen.

Kommissionen har overvejet idéen om at oprette tværnationale lister som et passende skridt i retning mod at forbedre EU-institutionernes legitimitet i borgernes øjne: Oprettelsen af en valgkreds for hele EU kan styrke den europæiske dimension af valget til Europa-Parlamentet, da den vil give de europæiske borgere mulighed for at komme

[8] [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU, Euratom\) nr. 2018/673 af 3. maj 2018 om ændring af forordning \(EU, Euratom\) nr. 1141/2014 om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde \(EUT L 114 af 4.5.2018, s. 1\).](#)

[9] [Europa-Parlamentets beslutning af 22. november 2012 om valg til Europa-Parlamentet i 2014 \(EUT C 419 af 16.12.2015, s. 185\).](#)

[10] [Europa-Parlamentets afgørelse af 7. februar 2018 om revision af rammeaftalen om forbindelserne mellem Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen \(EUT C 463 af 21.12.2018, s. 89\).](#)

i kontakt med kandidater i hele Europa^[11]. Den 7. februar 2018 stemte Parlamentet for ikke at opfordre til at oprette en tværnational valgkreds i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet i 2019. Parlamentet lod dog muligheden for fremtidig debat herom stå åben.

G. Parlamentets generalsekretariat

Parlamentets [generalsekretariat](#) ledes af generalsekretæren, der udnævnes af Præsidiets (forretningsordenens artikel 234). Generalsekretariatets sammensætning og organisation fastsættes også af Præsidiets. Det består i øjeblikket af 12 generaldirektorater og Juridisk Tjeneste. Det har til opgave at koordinere det lovgivningsmæssige arbejde samt tilrettelægge plenarmøderne og de øvrige møder. Det yder endvidere teknisk og juridisk bistand samt ekspertbistand til de parlamentariske organer og medlemmerne i forbindelse med udøvelsen af deres mandat. Generalsekretariatet sørger for tolkning på alle møder og oversættelse af alle formelle dokumenter.

ARBEJDSGANG

Europa-Parlamentet tilrettelægger sit arbejde uafhængigt inden for de rammer, der er fastlagt i traktaterne. Det fastsætter sin forretningsorden med et flertal af medlemmernes stemmer (artikel 232 i TEUF). Medmindre andet er fastsat i traktaterne, træffer Parlamentet sine afgørelser med et flertal af de afgivne stemmer (artikel 231 i TEUF). Det fastlægger dagsordenen for hver mødeperiode, som først og fremmest omfatter vedtagelse af betænkninger, der er udarbejdet af udvalgene, behandling af forespørgsler til Kommissionen og Rådet, aktuelle og uopsættelige forhandlinger samt redegørelser fra formandskabet. Udvalgs- og plenarmøderne er offentlige og transmitteres over internettet.

HJEMSTED OG ARBEJDSSTEDER

Siden den 7. juli 1981 har Europa-Parlamentet vedtaget adskillige beslutninger om sit hjemsted, hvori det har opfordret medlemsstaternes regeringer til at opfylde deres forpligtelse i henhold til traktaterne og fastlægge et fælles hjemsted for institutionerne. Da medlemsstaterne i lang tid undlod at gøre dette, traf Parlamentet selv forskellige afgørelser om sin arbejdsgang og sine arbejdssteder (Luxembourg, Strasbourg og Bruxelles). På Det Europæiske Råds møde i Edinburgh den 11. og 12. december 1992 nåede medlemsstaternes regeringer frem til en aftale om institutionernes hjemsteder, i henhold til hvilken:

- Parlamentet har hjemsted i Strasbourg, hvor de tolv månedlige mødeperioder, herunder budgetmødeperioden, afholdes.
- Yderligere mødeperioder afholdes i Bruxelles.
- Parlamentets udvalg afholder deres møder i Bruxelles.
- Parlamentets Generalsekretariat og dets støtteenheder forbliver i Luxembourg.

[11]<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0095&qid=1581951973322&from=EN&lang3=choose&lang2=choose&lang1=DA>

Denne afgørelse blev kritiseret af Parlamentet. Den Europæiske Unions Domstol stadfæstede imidlertid (ved dom af 1. oktober 1997 – C-345/95), at Parlamentets hjemsted fastlægges ved denne afgørelse i overensstemmelse med, hvad der nu er artikel 341 i TEUF. Afgørelsens indhold er indføjet i Amsterdamtraktaten i form af en protokol, der er knyttet som bilag til traktaterne.

Selv om Parlamentet beklagede disse afgørelser, har det været tvunget til at udarbejde sin årlige mødekalender i overensstemmelse hermed på forslag fra Præsidiets. Almindeligvis afholder Parlamentet i løbet af et år 12 mødeperioder af fire dages varighed i Strasbourg og seks mødeperioder af to dages varighed i Bruxelles. Nogle af medlemmerne har iværksat forskellige initiativer for at undgå at mødes i Strasbourg. For 2012 blev der f.eks. vedtaget en kalender, som omfattede to mødeperioder af to dages varighed i oktober i Strasbourg, hvilket reducerede den samlede mødeperiode i Strasbourg med fire dage. Efter en klage fra Frankrig fastslog Den Europæiske Unions Domstol imidlertid, at der skal være to fulde mødeperioder (sag C-237/11) for at opfylde de vedtagne afgørelser.

I henhold til artikel 229 i TEUF kan Europa-Parlamentet træde sammen til en ekstraordinær mødeperiode efter anmodning fra et flertal af dets medlemmer, fra Rådet eller fra Kommissionen. Den 18. december 2006 afholdt Parlamentet for første gang et yderligere plenarmøde i Bruxelles umiddelbart efter Det Europæiske Råds møde den 14.-15. december 2006. Denne praksis med omgående opfølgning på Det Europæiske Råds møder er blevet konsolideret siden da.

MEDLEMMER AF PARLAMENTET EFTER GRUPPE OG MEDLEMSSTAT

En oversigt over de politiske grupper og deres sammensætning findes via følgende link: <http://www.europarl.europa.eu/meps/da/crosstable.html>.

Eeva Pavy
02/2020

